

BOYUN EGME

Sosyalist iktidar salgını nasıl yönetirdi?

Türkiye'de sosyalist bir iktidar olsaydı, sorunu ele alış biçimi, mücadele yöntemi tamamen farklı olurdu. Bu, sosyalizmin kamucu, eşitlikçi, bilimden yana yapısıyla ilgilidir. • Sf6

'Normalleşme'ye dikkat!

KAPİTALİZMİN 'DENE-YANIL' NORMALLEŞMESİ

Bakan da itiraf etti: Bazı adımları atacaklar, olmazsa geri saracaklar! Bilim Kurulu'nun tavsiyeleriyle hareket ettiklerini söylüyorlar ama mesela AVM'lerin açılması hükümetin inisiyatifinde. Deneme yanılma yoluyla hiç de normal olmayan durumu 'normalleştircekler'. Dünyada da farklı değil aslında: Kapitalizmin normalleşmesi emekçi halkın sağlığı üzerinde deneyler yapmaktan ibaret. • Sf 5

#EVDEKALAMAYANLAR İŞYERİNDE MÜCADELEYE

'Evde kal' çağrılarını buruk bir gülümsemeyle izledik çoğumuz. Aç kalmamak için çalışmamız, işimizi kaybetmemek için patronun 'gel çalış' çağrısına uymamız gerekiyordu. Yani biz zaten çoktan normalleşmiştik! Şimdi hepimizin gündeminde işyerlerinde gerekli önlemlerin alınması için mücadele var. • Sf 3

NERESİ ÇALIŞMALI, NERESİ DURMALI?

Ekonomi durmasın! Durmasın elbette. Salgından korunduğumuz gibi açlıktan da korunalım. Yiyeceğimiz olsun, konutlarımız ısınsın, elektriğimiz kesilmesin. Bunları dert ediniyorsak, ekonomi durmasın. Peki 'normalleşme' kararı alanların derdi bu mu? Ekonomi durmasın derken asıl dertleri patronların kazancı mı, halkın yaşamı mı? • Sf 3

#EVDEKAL TUZUKURULUĞU NORMALLEŞMENİN ALTERNATİFİ DEĞİL

İlk telaffuz edildiği günden beri aynı anda hem iyi hem de kötü yanlarımızı temsil etti bu slogan. Aşı gibi bir konuda bile meseleye toplum sağlığı açısından değil de bireysel sağlık açısından bakan bir ülke haline gelmiştik. "Çocuğuma aşı yaptıırırsam, bu iyi mi olur kötü mü" sorusunu sorarken asıl sorunun "yaygın bir aşılama yapılması halk sağlığını genel olarak nasıl etkiler" olduğunu unutuyorduk. Bu açıdan "evde kalalım, gereken önlemleri hep birlikte alalım ve şu salgını defedelim" fikri gerçekten bir iyiye gidiş işareti olabilirdi. Gerçek olsaydı, yine bencilce bir bireysel korunmayı değil toplumsal bir önlemi ifade ediyor olsaydı... Evde kal çağrılarını yapan "ünlüler" arasında evine temizliği gelen bir emekçiye sille tokat kovan, kapının önüne atıveren de çıktı! "Evime gelen gündeliklik şimdi ne yiyecek, ne içecek" diye soranı çıkmadı. Evde kal çağrılarıyla kamu spotlarında boy gösterenler, "çalışmazsa aç kalacak olanlar ne olacak, işini kaybettiği için zorunlu olarak evde kalanlar, neyle geçinecek" diye sormadı, "işten çıkarmalar yasaklansın, herkes evinde kalacaksa herkesin geçimi de sağlansın" diyenlere kulak vermedi. Şimdi "normalleşme için erken değil mi" sorusunu sorarken aynı tutarsızlığa düşmememiz gerekiyor. İnsanlar, "peki ne yapacağız, aç mı kalacağız" sorusunu haklı olarak soruyor. Patronlar ve onların hükümeti "ekonominin durmaması lazım" dediğinde on milyonlarca emekçi delik ceplerine bakarak kafa sallıyor. Salgınla burun buruna yaşayan işçiler bile, gidecek bir

iş olmazsa yaşamını nasıl sürdüreceğini düşünüyor kara kara. Kırk katır mı, kırk satır mı? Düzenin önümüze koyduğu ikilem bu. "Evde kal" tuzukuruluğu bu yüzden yetmez. Planlı bir şekilde, toplum sağlığı için gereken önlemler alınarak ülkenin "çalışması" lazım. Evde kalacaksa, evde yiyeceğimiz şeyleri de üretmeye devam etmemiz lazım. Bunun için ortada salgın yokmuş gibi davranıp "normalleşivermek" bir cinayet! Fakat bunun alternatifi "peki 2 ay sonra ne yapacağız, ne yiyeceğiz, ne içeceğiz" sorusunu ortada bırakmak değil. Sosyalist bir Türkiye, bu sorunun yanıtını çok kolay verirdi. Bu sayıda bunu da anlattık. Kapitalist Türkiye'deyse yapılacak şey belli: Patronların çıkarlarını değil, halkın sağlığını ve ekonomisini" gözetken önlemlerin alınmasını, hiç de normal bir durum olmayan salgın koşullarının özel biçimlerde, halk yararına yönetilmesini talep etmemiz gerekiyor. Bunların gerçekten hayata geçirilebilmesi için sosyalist bir Türkiye'yi kurmamız gerektiğini unutmadan, kapitalist Türkiye'den ve onun patronlarından istememiz gerekiyor! Patronların çıkarlarını bir kenara bırakın: Çalışması zorunlu olan işletmeler çalışsın, diğerleri dursun ve işçilerinin maaşları ödenmeye devam etsin. Çalışması gerçekten zorunlu olan işletmelerde gereken tüm önlemler alınsın. Bunlar iyice denetlensin. Toplu taşıma araçları, işyeri servisleri... Kesin sağlık kurallarıyla çalıştırılsın. Bu sayıda alınması gereken önlemleri de tartıştık. • Sf 2

BU DÜZENİN NORMALİ DE ANORMALİ DE AYNI

Herkesin normalleşmesi kendine! Sabah akşam 'Evde kal Türkiye' çağrıları yaptıkları günlerde fabrikalar, marketler, inşaatlar çalışıyordu.

Sokağa çıkma yasağı ilan ettikleri günlerde bile, çalışması zorunlu olan işyerleri için izin kağıtları dağıtıldılar. "Koruyucu maske yapan, halkın gıda ihtiyacını karşılayan, enerji üreten, halkın ihtiyaç duyduğu ürünleri ülkenin bir ucundan öbür ucuna taşıyanlar çalışmaya devam etti" sanmayın. Çalışması zorunlu olan işyeri olmanın tek bir kriteri vardı: Patronuna kazanç sağlamaya devam etmek. İhracata tişört yetiştiren atölye çalıştı, lüks rezidans ve AVM inşaatları çalıştı. Otomotiv yan sanayii çalıştı.

SALGIN YÖNETİMİNDEN NASIL KAÇTILAR?

Patronların iktidarı, tam da yönetmesi gereken yerde yönetmemeyi seçti. Sürdürülmesi zorunlu faaliyetler planlanabilirdi, "evde kal" çağrıları yerine evde kalacaklar belirlenebilir, buna göre ihtiyaçlar karşılanabilirdi. İktidarsa, iletişimi, medyayı, polisi ve mahkemeleri yönetmeyi seçti.

Normal olmayan durumun bir yeni normal haline getirilmesi, "bu koşullarda bunları yapmamız gerekiyor" denilerek gereken adımların atılması yeterliydi.

Bunun yerine sadece sözde kalan bir "olağanüstülük" hissi yaratıldı. Olağanüstü şeyler oldu: Halkın ihtiyaçlarını karşılamak üzere olanaklarını seferber etmesi gereken devlet IBAN verip halkından bağış topladı!

Şimdi "normalleşme" denilirken aynı mantık sürdürülüyor: Ortada yönetilmesi gereken bir salgın durumu var. Bu olağanüstü durumu, halkı sağlığını da, varlığını da koruyarak yönetmek gerekiyor. Bunun yerine "normalleşme" diye bir şey ortaya atıyorlar ve yine olağanüstü durumu yönetmekten kaçıyorlar.

Yönetmekten kaçıyorlar deyince yanlış anlaşılmasın: Cezaevlerini, polisi, mahkemeleri yönetmeye devam ediyorlar. Yasaklamaları yönetmeye devam ediyorlar. Devam etmedikleri, aslında hiç başlamadıkları salgın yönetimi...

SEKTÖR SEKTÖR, #EVDEKALAMAYANLAR NE DURUMDA? • Sf 4

SALGINI KONTROL ALTINA ALMAK İÇİN KAYNAĞINI İZLEMELERİ GEREKİR: 'FİLYASYON' MU DEDİNİZ? • Sf 3

TOPLU TAŞIMA VE SERVİS DÜZENİNDE BUNLAR SAĞLANMALIDIR

COVID-19 salgınında alınması gereken asli önlemlerden biri sosyal mesafenin korunması. Bunu sağlamanın en zor olduğu yerler ise toplu taşıma araçları. Özellikle büyükşehirlerde araç içinde uzun süre, kapalı ortamda yolculuk etme zorunluluğu hastalığın bulaşma riskini artıran bir faktör.

İçişleri Bakanlığı'nın 23 Mart 2020 tarihinde yayımladığı genelgeyle toplu taşıma araçlarının yolcu taşıma kapa-

sitesi yarıya düşürüldü. İl ve ilçelerde ki tüm şehir içi ve şehirlerarası çalışan toplu taşıma araçları araç ruhsatında belirtilen yolcu taşıma kapasitesinin yüzde 50'si oranında yolcu kabul edebiliyor. Bunun yanı sıra genelgeye göre, araç içindeki yolcuların oturma şekli yolcuların birbirleriyle temasını engelleyecek şekilde düzenleniyor.

Toplu taşımanın belediye araçları dışında özel halk otobüsleri ve minibusler gibi taşıtlarla da sürüyor olmasının denetimleri olumsuz etkilediği

görülüyor; söz konusu kuralların ihlal edildiği örneklerle rastlanıyor. Yolcu kapasitesinin düşürülmesiyle birlikte duraklarda bekleyen kişi sayısı ve bekleme süreleri de artabiliyor.

Aslında sorun da çözümü de açık: Toplum sağlığı ve refahına uygun toplu taşıma hizmeti sadece salgın koşullarında değil, normal şartlar altında da bir yurttaşlık hakkıdır. Güvenli ve verimli toplu taşımacılık sistemleri ücretsiz şekilde kamu hizmeti olarak sunulmalıdır.

TOPLU TAŞIMA İÇİN ALINMASI GEREKEN ÖNLEMLER

Aslında salgında ulaşım konusunda asıl sorumluluk işçilere düşüyor: Patronları, sağlıklı ulaşım için sağlıklı bir servis düzeni oluşturmaya zorlamak. Bunun için mücadele etmek. Bu hakkı koparmak ve hakkının takipçisi olmak. Bunu yapmaları gerekiyor.

Salgının ilk günlerinden itibaren evde kalamayan çok sayıda emekçi varken, "normalleşme"yle birlikte şehir içi toplu ulaşımı kullanmak zorunda olan kişi sayısı artacak. Bu nedenle aşağıda sıralanan uygulamaların devamının sağlanması, denetimlerin sıklaştırılması ve gerekli ek önlemlerin devreye sokulması önem taşıyor.

- Toplu taşıma araçlarında yolcu taşıma kapasitesinin %50'nin üstüne çıkmaması sağlanmalı, bu konuda düzenli denetimler yapılmalıdır.
- Duraklarda bekleyen kişi sayısının ve bekleme sürelerinin düşük olması için sefer sayıları artırılmalıdır.
- İşe gidiş ve işten çıkış saatleri için ek önlemler alınmalıdır. Belirli saatlerde yoğunluk yaşanmaması için çalışma saatlerinde düzenlemeler yapılmalıdır.

- Yoğun olduğu belirlenen hatlarda araç sayısı artırılmalıdır.
- Toplu taşıma araçlarında sefer öncesi ve sonrasında düzenli dezenfeksiyon işlemleri yapılmalıdır.
- Toplu taşıma araçlarının düzenli olarak havalandırılması, havanın araç içinde sirküle etmesinin önlenmesi gereklidir.
- Durakların, turnike ve dolum cihazlarının dezenfeksiyonu sağlanmalıdır.
- Duraklarda ve araç içlerinde el dezenfektanları bulundurulmalıdır.
- Toplu taşıma araçlarında maske zorunluluğunun karşılanabilmesi için tüm yurttaşların maskeye ulaşması sağlanmalıdır.
- Sürücü ve diğer personelin sağlığının korunması için önlemler alınmalıdır.

İŞÇİ SERVİSLERİ MÜCADELE KONUSU

Büyükşehirler başta olmak üzere çok sayıda emekçi işyerlerine personel servisleriyle ulaşıyor. İçişleri Bakanlığı toplu taşımayla ilgili genelgesinde personel servislerini sınırlandırmadan istisna tutmuş, ardından istisna uygulamasını sonlandırmıştı.

İş Kanunu'na göre patronların işçilere servis sağlama yükümlülüğü bulunmuyor. Ancak iş sözleşmesi veya toplu iş sözleşmesine servisle ilgili madde eklenebiliyor. Salgın koşullarında işçi sağlığının korunması için gereken önlemler ve "normalleşme"yle birlikte artacak ihtiyaçlar doğrultusunda servis hakkının talep edilmesi önem kazanıyor.

- İş Kanunu'nda tanımlanan bir zorunluluk olmasa da işçilere servis sağlanmalı ve toplu taşımadaki yük azaltılmalıdır.
- Servis hizmetinin bulunduğu

işyerlerinde servis sayısı artırılmalı, servis başına düşen kişi sayısı sosyal mesafe kurallarına uyulacak şekilde azaltılmalıdır.

- İşçilerin servise bindikleri durakların kalabalık olmaması sağlanmalı, mümkünse işçiler toplu bekleme noktalarından alınmamalıdır.
- İşçi servislerinde de toplu ulaşım araçlarının tamamında uygulanacak dezenfeksiyon işlemleri yapılmalı, gerekli hijyen koşulları sağlanmalıdır.
- Bunların hayata geçirilmesi için asıl sorumluluk işçilere düşüyor! "İşçiler ne yapacak kendileri ceplerinden para verip, servis düzeni mi oluşturacak?" Elbette hayır. Yasalarla patron için zorunlu sorumluluk, işçi için bir kazanılmış hakka dönüş-türülmemiş olan servis sorumluluğunun salgın koşullarında patrona yüklenmesi için mücadele etmek. Bunun için örgütlenmek. İşçilere düşen "sorumluluk" bu.

İşyerlerinde bu koşulların sağlanması gerek EVDE KALAMAYANLAR İŞYERİNDE MÜCADELEYE

'Evde kal' çağrılarını buruk bir gülümsemeyle izledik çoğumuz. Aç kalmamak için çalışmamız, işimizi kaybetmemek için patronun 'gel çalış' çağrısına uymamız gerekiyordu. Yani biz zaten çoktan normalleşmiştik! Şimdi hepimizin gündeminde işyerlerinde gerekli önlemlerin alınması için mücadele var.

COVID-19 salgınının etkisi azalıyor olsa da hâlâ sürüyor. "Evde kal" çağrısının başından beri kapsamadığı işyerlerine bu hafta yeni açılan işyerleri ekleniyor.

En önemli mücadele alanlarımız olan işyerlerinde yeni bir mücadele başlığımız daha olacak: İşyerlerimizde salgınla ilgili alınması gereken önlemler!

Biz emekçilerin bireysel sağlığı kadar tüm toplumun sağlığını da doğrudan ilgilendiren bu önlemleri patronların almasını sağlama kavgamız başlıyor.

Nedir işyerinde alınması gereken bu önlemler?

- Çalışanların işe başlamadan önce temassız ateş ölçerlerle ateşi ölçülmeli, ateşi olanlar varsa işyeri hekimine yoksa 184 aranarak uygun şekilde ilgili sağlık kurumuna yönlendirilmelidir.
- Tüm işçiler hem hastalık hem de korunma yolları açısından bilgilendirilmelidir.
- Sosyal mesafenin korunması için;
- İşyeri genelinde işçilerin en az 1 metre arayla çalışabilmesi için uygun bir çalışma modeli geliştirilmelidir. Bu kurala çay ve yemek molarında da uyulabilmesini sağlayacak düzenlemeler mola yerlerinde de yapılmalıdır.
- Mümkün olduğunca yüz yüze toplantılardan kaçınılmalıdır. Ya-

pılması durumunda sosyal mesafe kurullarına uyulmalı, iyi havalandırılan geniş mekanlar seçilmelidir. Toplantıya katılanların isimleri 1 ay boyunca kayıt altında tutulmalıdır.

- İşyerinde temizlik ve hijyen standartları en üst seviyeye çıkarılmalıdır.
- İşyerindeki çalışma alanları, lavabo, tuvalet, banyo, yemekhane ve yatakhaneler, giyinme ve dinlenme alanları gibi ortak kullanım alanları mutlaka günlük olarak temizlenmelidir.
- İşyerindeki yüzeyler, cihaz ve elektrik düğmeleri, kapı ve alet kontrol kolları, musluklar, merdiven tırabzanları, turnikeler, masalar, ortak kullanılan bilgisayar klavyeleri, telefonlar gibi tüm ekipmanlar

yüzey temizleyici dezenfektanlar ya da sulandırılmış çamaşır suyuyla her gün temizlenmelidir.

- Çalışan her işçi için maske, gerekli durumlarda eldiven ve yüz siperliği gibi koruyucu ekipmanlar yeterli sayıda sağlanmalıdır. Bu maske ve eldivenlerin nasıl kullanılması ve nasıl atılması gerektiği konusundan bilgilendirici görseller yaygın olarak işyerine asılmalıdır.
- Maske ve eldivenler tek kullanımlıktır, çıkarıldığında yeniden kullanılamaz. Maske, eldiven gibi malzemeler için bir atık düzeni kurulmalıdır.
- Çalışanlar ve iş yerine gelen ziyaretçi ve müşteriler için alkol bazlı el temizleme sıvılarının yeterli miktarda ve uygun olan her yerde

bulundurulması sağlanmalıdır. Bu sıvıların her zaman dolu olduğundan emin olunmalıdır.

- Solunumsal hijyen garantilenmelidir. Bunun için mümkünse kapı ve pencereler sık aralıklarla açılarak işyeri iç ortamları doğal yolla havalandırılmalıdır. Yeterli/uygun kapı ve penceresi olmayan işyerlerinde havalandırma sistemleri kurulması şarttır.
- Yemekhane ve temizlik işçileri ile servis şoförleri sosyal teması en fazla olan çalışanlar olduğundan hastalık ve bulaşma yolları konusunda kesinlikle bilgilendirilmelidir. Ayrıca hijyen konusunda alacakları eğitim salgının kontrolünde çok önemlidir.
- Yemekten önce ve sonra

işçilerin kesinlikle sıkışıklık yaşamadan ellerini yıkamalarına olanak sağlanacak şekilde su ve sabuna ulaşması sağlanmalıdır. Ayrıca uygun yerlere alkol bazlı dezenfektanlar yerleştirilmelidir.

- Yemekhaneler, yemek süresince ve yemek sonrasında sürekli havalandırılmalıdır.
- İşçilerin yemeklerini alırken ve masalarda en az 1 metre arayla bulunmalarını ve masalarda çapraz olarak oturmalarını sağlayacak düzenleme yapılmalıdır.
- Yemekhanelerde servis için ortak kullanılan kepçe, maşa gibi malzemelerden vazgeçilmeli; çatal, kaşık ve bıçaklar her işçi için ayrı ayrı hazırlanarak servis edilmelidir.
- Tüm bu önlemler işyerinde, varsa iş sağlığı ve güvenliği kurulu ya da uzmanlarınca, yoksa doğrudan işverenin sorumluluğunda bir salgın hazırlık ekibi tarafından planlanmalı ve koordine edilmelidir. Bu ekip mutlaka;
- COVID-19 için riskli gruptaki işçiler ayrıca değerlendirilerek risk değerlendirmesi yapmalı ve acil eylem planını güncellemelidir.
- İşyerinde kendini hasta hissedeni işçinin değerlendirildiği ve sevk edilene kadar bekletildiği izole bir oda temin edilmelidir.
- Hastalanan işçilerin hastalık izniyle evde kalması sağlanmalıdır.

'Çalışması şart' kararı patronların çıkarlarına göre alınıyor NERESİ ÇALIŞACAK NERESİ DURACAK?

Ekonomi durmasın! Durmasın elbette. Salgından korunduğumuz gibi açlıktan da korunalım. Yiyeceğimiz olsun, konutlarımız ınsınsın, elektriğimiz kesilmesin. Bunun içinse, ekonomi durmasın. Peki 'normalleşme' kararı alanların derdi bu mu? Ekonomi durmasın derken asıl dertleri patronların kazancı mı insan hayatı mı?

Korona virüs tedbirleri kapsamında ilk kapatma kararı 16 Mart'ta uygulamaya konuldu. Tiyatro, gösteri merkezi, konser salonu, birahane, kahvehane, yüzme havuzu, spor merkezi, saunalar,

21 Mart'ta da lokanta, restoran, pastane gibi iş yerleriyle berber, kuaför, güzellik merkezleri, peşinden de alışveriş merkezleri (AVM) ve mağazalar kapatıldı. İmalat sanayiindeyse sayısı az olmakla birlikte işyerlerinde üretimler 24 Mart'tan itibaren tümüyle durduruldu

ya da azaltıldı.

Bir yandan da hepimizin bildiği gibi bazı sektörlerde ve işlerde salgın sürecinde işçilerin hayatı pahasına üretim ve çalışma devam etti.

Kargo, market işçileri, belediye işçileri, öğretmenler, basın emekçileri, banka emekçileri, inşaat işçileri, telekomünikasyon işçileri; elektrik, su ve doğalgaz dağıtım işlerinde çalışanlar, temizlik malzemeleri üretenler, tekstil, metal sektörlerinde çalışanlar, maske ve koruyucu malzeme hazırlayan meslek lisesi öğrencileri, eczacılar ve tabii sağlık emekçileri çalışmaya devam eden emekçiler arasında.

Elbette salgınla birlikte bazı sektörlerde ve işlerde çalışma devam etmeli. Salgın sürecinde de bir kez daha merkezi planlamanın önemi görünür hale geldi. Üretimin ve hizmetlerin merkezi planlaması zorunludur. Kapitalist pazar karmaşası aynı anlama gelmek üzere plansızlık, salgını hızlandırıyor ve vatandaşların salgın hastalığa yakalanarak ölmesine neden oluyor. İnsani ihtiyaçların karşılanması için üretim ve hizmet alanları belirlenmeli ve bu doğrultuda aşamalı merkezi planlar yapılmalı ve elbette denetlenmelidir.

Salgının Türkiye'de etkili olmaya başladığı ilk günden itibaren TKP, ısrarla bu düzende halkın sağlığını gözetken bir mücadelenin bu sağlık sistemi ve bu düzenle verilemeyeceğini vurguladı. Bununla da yetinmeyip somut ve acil olarak alınması gereken tedbirleri ve atılması gereken adımları ilan etti.

Salgının ülkemizde görüldüğü ilk günlerde 18 Mart günü "Bütün Kaynaklar Halka" açıklamasında, "toplumsal yaşamın sürdürülmesinde zorunlu ihtiyaç olmayan alanlara dönük tüm yatırım ve üretimlerin durdurulması" gerektiği ifade edilmişti.

Salgın sürecinde maske dağıtım işini dahi beceremeyen AKP hükümetinden çok fazla şey beklenmesin ama "evde kal" çağrıları yapıp acil işler kapsamında olmayan işlerde işçilerin çalışmasına göz yumulması dahası çalıştırılmaları için gerekli tüm düzenlemeleri yaptıklarını da unutmayalım. Halkın ihtiyaçları doğrultusunda değil, salgın sürecini dahi patronların ihtiyaçları doğrultusunda yönettiler.

Zorunlu üretim, acil hizmetler yapılmasını diyenlere kulaklarını tıkadılar. Çelik, inşaat, mobilya, tekstil, haberleşme, metro inşaatı, kargo-taşımacılık gibi acil olmayan işlerde çalışma devam etti.

TKP'nin 28 Mart 2020 tarihinde yaptığı açıklamada işçilerin pandemi günlerinde çalışma koşullarına dair ayrıntılı talepler açıklanmıştı.

Yaşamsal olmayan tüm sektörlerde üretimin durdurulması gerekirken

patronlar kârlarından vazgeçmediği için işçiler salgın hastalıkla yüz yüze çalıştı. Kamucu, halkçı ve sosyalist çözümler olmaksızın piyasa anarşisi içerisinde işçilerin sağlıklı çalışması mümkün değil. Milyonlarca emekçi salgın hastalıkla yüz yüze çalışmaya zorlanırken, ayrıca toplumun ihtiyaçlarını karşılamaktan uzak bir anlayışla hareket ediliyor. Sadece üretimin ve hizmetlerin plansızlığıyla karşı karşıya değiliz.

İşçilerin sağlığı kadar geçimlerini sağlamayı da piyasa anarşisinin bilinmezine teslim ettiler. Sadece işsiz kalanlar için değil, herhangi bir işte çalışanlar için de geçinmek, faturaları ödemek, mutfak masraflarını karşılamak giderek imkânsız hale geliyor. Hayat pahalılığı hızla artıyor. Normalleşme denilen yeni süreç, salgın hastalığın işçi ve emekçilerde yayılması kadar, işsizliğin ve yoksulluğun katlanarak artması anlamına da geliyor.

Hükümet, bu süreçte zorunlu sürdürülmesi gereken faaliyetleri planlayamadı. Vatandaşını, işçi ve emekçileri salgından ve salgının ekonomik etkilerinden koruması gerekirken bu sorumluluğu üstlenmedi.

Salgının yayılmasının suçunu yine vatandaşa işçi ve emekçilere çıkaracak şekilde düzenlemeler yaptı. Salgın hastalığa yakalananların sayısı yükselirse, önlem almayan vatandaş, önlem almadan toplu taşımayı kullanarak işe giden işçi "sorumlu" olacak.

PATRON KÂRI İÇİN DEĞİL HALK İÇİN DEVAM ETMESİ GEREKEN İŞLER

Salgın döneminde öncelikle sağlıkla ilişkili işler ve hizmetler devam etmelidir. Hastanelerin verdiği sağlık hizmetleri, ilaç üretimi, tıbbi malzemelerin ve cihazların üretimi ve eczanelerin çalışmasının devamlılığı sağlanmalıdır.

Bunun yanı sıra acil ve zorunlu işler kapsamına öncelikle aşagıdaki üretim ve hizmet alanları alınmalıdır.

- Elektrik, su, doğal gaz üretimi ve kullanımının sürekliliğini sağlayacak sektörler
- Belediye hizmetleri (temizlik hizmetleri ile toplu taşıma sağlayan ulaşım hizmetleri)
- Temizlik kimyasalları, malzemeleri ve ambalajlarının üretimi ve dağıtım işleri
- Sebze ve hayvan yetiştiriciliği
- Tarım ve gıda üretimi

- Gıda imalatı, dağıtım ve satış işleri
- Maske ya da koruyucu giysi üreten tekstil işleri
- Basın işleri
- Haberleşme (telekomünikasyon) sürekliliğini sağlayacak işler

Ayrıca bu işlerde çalışanlar, salgın koşullarına uygun sağlık ve güvenlik koşullarında çalıştırılmalıdır.

Salgını kontrol altına almak için kaynağını izlemek gerekir 'FİLYASYON' MU DEDİNİZ?

Bakan salgının kendini gösterdiği ilk günlerde değil de artık salgın bir ülke gerçeği haline geldiğinde ülkeye bu terimi duyurdu: Filyasyon. Filyasyon önemli. Ülkemizde bu konuda yapılanlarsa sadece gecikmiş değil, fazlasıyla eksikli.

Bulaşıcı hastalıkların önlenmesi ve kontrolü için filyasyon çalışmaları çok önemli.

Filyasyon, kaynağın bulunması anlamına gelen yabancı kökenli bir sözcük. Bulaşıcı hastalıklarla savaşırken göz önünde olmayan, belirti vermeyen hastaları ve taşıyıcıları da bu kişilerin diğer insanlara hastalığı bulaştırması için bulmak gerekiyor.

KAYNAĞI BULMAK İÇİN, AYAĞINA GİTMEK GEREKİR

Tarihte birçok bulaşıcı hastalık hem eğitim hem filyasyon yöntemiyle kontrol altına alınarak yok edildi. Sadece hastanelerde hastaların iyileştirilmesi bulaşıcı bir hastalığı yok etmez. Bulaşıcı hastalıklardan korunmada aşından sonra en önemli unsur filyasyon, yani kaynağın bulunmasıdır. Covid-19 pandemisinde de filyasyonun önemi vurgulanıyor. Filyasyon çalışması alanda yapılır, insanların sağlık kuruluşlarına gelmeleri beklenmez. Türkiye bu salgında alana inip kaynak çalışması yapan halk sağlığı ekiplerini oldukça geç kurdu. Daha erken yapılabilseydi daha farklı sonuçlar alınabilirdi. Ayrıca kaynağı araştırmak demek çok sayıda test de yapmak demek. Sadece

temaslıları izlemek, belirtileri olanları sormak yetmiyor. Salgının başından beri öncelikle tüm sağlık çalışanlarına olmak üzere çok daha fazla test yapılmalıydı.

Birden fazla test var, bir çeşidi alanda taramada kullanılabilirken diğer bir çeşit hasta başında yapılan testler.

Birincisi, deneyimli kişiler tarafından alınan boğaz sürüntüsünün incelenmesi ile sonuçlanıyor. Diğerinde ise kan örneği veriliyor. Virüsün bir insan vücudundaki evresine göre test yöntemi değişiyor. Bütün diğer testlerde olduğu gibi Covid-19 için kullanılan testlerde de yalancı negatiflik ya da yalancı pozitiflik çıkabilir (hasta olduğu halde hastalık yokmuş gibi çıkması ya da hastalık olmadığı halde varmış gibi çıkması). Ancak bu oran doğru çıkan sonuçların yanında önemsizdir. Hekimler diğer belirtilere de bakarak ve farklı görüntüleme teknikleriyle kişinin hasta olup olmadığına karar verirler; ama ileri tetkikler ancak hastalık belirtileri bulunduğu zaman uygulanır.

ALANDA TAKİP ETMENİN AVANTAJLARI

Alanda test uygulamasının yanı sıra evle-

rin, işyerlerinin dolaşarak tek tek bilgi alınıp kaydedilmesi de önemlidir. Küba salgının başından itibaren tüm tıp öğrencilerini alana göndererek bu bilgilere ulaşı ve şüpheli temaslıları bulmaya çalıştı. Ev ev, sokak sokak dolaşabilmek için örgütlü bir sağlık sistemi olması gerekir. Zaten var olan ve mobil hizmete alışkın bir sağlık sistemi koruyucu sağlık önlemlerini başarı ile sürdürebilir. İnsanların sağlık kuruluşuna gitmesini beklemeden yaşadıkları, çalıştıkları yere gidilmesi sadece kaynağın bulunması için değil, sağlık eğitiminin de verilmesi, risk gruplarını yaşadıkları yerde görerek müdahale edebilme şansını elde edebilmek için de önemlidir. Böyle bir sis-

temde örneğin yalnız yaşayan bir yaşlı hasta kaderine terk edilmez. Filyasyon ekiplerinin sağlık kuruluşları ile de sıkı bir iletişiminin olması gerekir. Bu ancak basamaklandırılmış bir sağlık sistemi ile mümkündür.

Basamaklandırılmış bir sağlık sisteminde sevk zincirinin doğru işlemesi esastır, hiçbir hasta ortada kalmayacağı gibi iyileşip evine dönünce de izlenmeye devam eder. Alanda çalışan sağlık çalışanı ile sağlık merkezi ve hastanede çalışan sağlık çalışanları arasında ilişki vardır, sistem birbirinden kopuk çalışmaz.

Normalleşmenin tartışıldığı şu dönemde filyasyon sürmeli, yaygın test yapılması sağlanmalıdır.

#EVDEKALAMAYANLAR NE DURUMDA?

Normalleşme planları içinde birçok sektörde işçiler yeniden işbaşı yapacak. Öte yandan aslında 'evde kal' çağrılarının yayınlandığı dönemlerde de işçiler yine işlerinin başındaydı. Bir kısmının iş yükü artmış olarak ve çok büyük bir kısmı hiçbir önlem alınmadan çalışmaya zorlanarak...

Normalleşme planlarının hayata geçirilmeye başladığı şu günlerde birçok sektörde işçiler yeniden işbaşı yapacak. Ancak, salgının yayılmaya başladığı andan itibaren zaten işçi sınıfının önemli bir kesimi "Evde Kal" çağrılarından muaf tutulmuştu. Hayat evde kalamayanlar için

anormal koşullarda, açlık mı ölüm mü ikileminde uzunca bir süredir devam ediyor. Sokağa çıkma kısıtlamaların olduğu günlerde de özel izinlerle birçok işçi zorla çalıştırıldı. İçişleri Bakanlığı'nın yayınladığı genelgelerde açık olacak işyerlerinin kapsamı her hafta genişletilirken, en sonunda çare "ihracata dönük üretim yapan işyerleri çalışacak" demekte

bulundu. Böylelikle fabrikalar, atölyeler çalıştı, sokağa çıkma yasağı işçilere yasaklandı. Sanayi ve Teknoloji Bakanı sokağa çıkma yasaklarında 16 bin 900 firmanın sokağa çıkma yasaklarında da çalıştığını övünerek söyledi.

Evde kalamayan, farklı işkolarındaki, Türkiye'de azımsanmayacak bir toplama denk gelen işçilerin durumuna bakalım.

BANKA EMEKÇİLERİ: CANLARI HIÇ SAYILARAK ÇALIŞTIRILDI

"Evde kal", "Hayat eve sığar" çağrılarının banka emekçilerinde de bir karşılığı bulunmuyor. Salgın sürecinin başından itibaren birçok özel ve kamu bankasının şubelerinde dezenfektan gönderilmesi dışında herhangi bir önlem alınmadan, satış baskısı tam gaz sürerken çalışma sürdürüldü. Olağandışı koşullara rağmen değiştirilmeyen hedefler içinde olmayan çalışanlar üzerindeki iş yükünü de artırdı.

Salgın dolayısıyla sayıları azalsa da banka emekçilerinin önemli kısmı şubelerde can güvenliğini tehdit eden

koşullarda çalışıyor, bir bölümüyse fazla mesai yapmaya devam ediyor. Her gün yüzlerce insanın girip çıktığı, pek çok insanın temas ettiği kâğıt paraların gişe memurlarının elinden geçtiği şubeler, çalışanlar açısından büyük riskler barındırıyor. Banka emekçileri açıklanan "destek" paketlerinin yarattığı aşırı iş yükü nedeniyle hafta sonu bile çalışma zorlanıyor.

Banka şubeleri ancak emekçiler hastalık belirtileri gösterdiğinde ya da enfekte olmaya başladığında tamamen tedbir amaçlı olarak kapatılıyor.

KARGO İŞÇİLERİ: RİSK DE YÜK DE BÜYÜK

Salgın günlerinde evde kalan insan sayısındaki artışla birlikte internet üzerinden yapılan alışverişler ciddi oranda artış gösterdi. Bununla beraber de taşımacılık sektörünün yani kargo işçilerin yoğunluğu daha da fazlaştı. Her gün onlarca adrese kargoları taşıyan kargo işçileri, bir yandan salgın tehdidiyle boğuşurken, öte yandan artan iş yükü ve fazla mesailerle baş etmek durumunda kaldılar.

Tıbbi gereçler, hijyen ve gıda ürünleri hariç kargo alımı-gönderimi durdurulabileceken, evlerinde kalan insanlar bu dönemde internet üzerinden alışverişe teşvik ediliyor. Kargo çalışanları normal koşullardaki iş yüklerinin çok üzerinde bir yoğunlukla çalışıyor.

Özel kargo firmalarında çalışan işçiler bu yoğunlukta başı çekerken, PTT'nin kargo bölümünde çalışan işçiler de e-ticaret yoğunluğundan kaynaklı zor ve ağır çalışma koşulları altında çalışmalarını sürdürüyor.

Kargo çalışanları salgından dolayı çalışma koşullarından ya da alınmayan tedbirlerden şikâyet ettikleri durumdaysa işten çıkarmalarla karşılaştılar.

DEĞİŞMELİ BU DÜZEN DEĞİŞMELİ BU DÜZEN DEĞİŞMELİ BU DÜZEN DEĞİŞMELİ

MARKET İŞÇİLERİ: KAPALI GÜNLER İZİNLERDEN DÜŞÜLDÜ!

Korona virüs salgını öncesinde hali hazırda ağır koşullarda, düşük ücretlerle çalışan market işçilerinin çalışma koşulları salgın sonrasında çok daha kötü hale geldi. Marketlerde artan iş yüküne karşılık neredeyse bütün marketlerde işçiler tedbirsiz ortamlarda çalışmak zorunda bırakıldı.

Marketlerin çalışma saatleri düşürülüp, vardiya sayıları artırılabilir, aynı anda belirli sayıda insan marketlerde olacak şekilde düzenlemeler yapılabilirdi bunlar yapılmadı. Şimdi market işçileri acımasız bir yoğunlukta çalışmaya zorlanıyor.

Üstelik, sokağa çıkma kısıtlamasının olduğu günlerde marketler kapalı olurken, bu durumun faturası da market işçilerine kesildi. Birçok market, yasak nedeniyle kapalı olan günleri işçilerin yıllık izinlerinden düşerken, işçiler hafta içi izin dahi kullanamadılar.

BELEDİYE TEMİZLİK İŞÇİLERİ: ARTAN YÜK ARTAN KAYGI

Korona virüs salgını sırasında evde kalamayan işçiler arasında belediye temizlik işçileri de vardı. Temizlik işçileri evde kalan insan sayısının artmasıyla birlikte iş yükleri ve sağlık riskleri artarak çalışmayı sürdürüyor.

Aynı gün içerisinde toplanılan çöp miktarı birkaç kat artmış durumda. Belediye temizlik işçileri çöp toplama alanları ve konteynerlerinde yapılan sterilizasyon işlemlerinin artmasından kaynaklı yoğun biçimde çalışıyorlar. Belediye işçileri hastalanma riski içerisinde yüksek kaygı ve korku ile çalışmayı sürdürüyor.

İNŞAAT ŞANTİYELERİNDE CAN PAZARI VE EKMEK KAVGASI

Şantiyelerde binlerce inşaat işçisi korona virüse karşı hiçbir önlem alınmadan çalışmak zorunda bırakıldı. Hastane inşaatı dışında yapılması, tamamlanması gerekli olmayan birçok inşaatın yapımı sürerken, inşaat işçileri sağlık koşullarına sahip olmayan şantiyelerde çalışmaya zorlanıyor. Virüs salgını süresince birçok şantiyede işçiler hijyenik olmayan, korona virüs salgını koşullarına uygun iş güvenliği önlemleri alınmadan, dip dibe, tuvalet, yemekhane ve koğuşlarda gerekli önlemler alınmadan çalıştırılmaya devam ediyor. Sağlıksız çalışma koşullarına itiraz eden inşaat işçileri ise ücretsiz izin, işten çıkarma, istifa gibi zorlamalarla karşılaşılıyor. Bazı şantiyelerde işçilere "çalışırken virüs kaparsam sorumluluk bana aittir" belgesi imzalatılarak baskıyla çalışmaya zorlanıyor.

Mevcut şantiyelerin çalışmaya devam etmesi kaç tane işçinin sağlığından ve hayatından daha önemli olabilir? Şantiyeleri salgın günlerinde geçici olarak tatil etmek, tüm işçileri ücretli izne çıkarmak mümkünken bu uygulamaların sözü bile edilmedi.

TEKSTİL: HASTALANAN İŞÇİYİ EVİNE GÖNDERİP İŞE DEVAM ETTİLER

Hazır giyim mağazaları, alışveriş merkezleri kapalıyken bile tekstil fabrika ve atölyelerinde işçiler, herhangi bir önlem olmadan çalışmaya devam ediyor. Bazı ana firmalar kendi fabrikalarındaki üretimi durdurmasına rağmen fasonlarını çalışmaya zorluyor.

Fabrikalarda dezenfektan, maske gibi önlemler alınmamışken işçiler eskisi gibi yoğun şekilde çalıştırılıyor. Tekstil atölyelerinde çalışmak zorunda bırakılan işçilerin sağlığına yönelik tek önlem ateş ölçümü oldu.

Bu da yetmiyormuş gibi işçiler ücretsiz izin, işten çıkarma gibi uygulamalarla tehdit edilip "kendi rızamla işe geleceğim" kağıtlarını imzalayarak çalışmaya zorlanıyor. Covid-19 vakalarının olduğu işyerlerinde de hastalanan işçinin eve gönderilmesinin ardından üretim kesintisiz devam ediyor.

METALDE ÖNCELİK PATRONUN KAZANCI

Zorunlu ihtiyaç olmayan ürünlerin üretimini gerçekleştiren, ancak çalışmaya devam eden sektörlerden biri de metal sektörü. Otomotivden beyaz eşyaya, demir dökümden, elektroniğe geniş bir alanı kapsayan metal sektöründe yüzlerce insanın çalıştığı fabrikalarda, montaj hatlarında, tezgahlarda işçiler dip dibe çalışmayı sürdürüyor. Ekonominin can damarlarından olan metal sektörü sermaye açısından kritik bir önem sahip. Ancak, salgın günlerinde çelik, bakır teli, otomotiv parçası,

elektronik kart üretimlerinden hangilerinin yaşamsal olduğu iddia edilebilir.

İşçiler servislerde, yemekhanelerde yüzlerce insanla temas halinde çalışıyor ve hastalanıyor. Patronlar, vaka görülen işçiyi eve gönderip, kalan çalışanlar bizimidir diyerek üretimi sürdürüyor. Ateşi çıkan işçi evine gönderilip çalışma devam ediyor.

Metal sektöründeki fabrikalar "ihracata yönelik mal üreten" işyerleri ayrıcalığından faydalanarak, bu kapsama girmeyen patronlar da işyerlerini bu

tanıma sokmaya çalışarak tüm sokağa çıkma kısıtlamalarında işçileri zorla çalıştırdılar.

İlki Gebze'de kurulan laboratuvarla birlikte organize sanayi bölgelerinde çalışan işçilere korona virüs testleri yapılarak testi negatif çıkan işçilerle üretimin aksamadan devam etmesi planlanıyor. Servisler ve toplu taşıma araçlarının barındırdığı risklere işyerlerinde oluşan tablo eklenince bazı fabrikalarda işçiler virüse karşı tedbir alınmadığı için iş bıraktı.

KAPİTALİZMİN 'DENE-YANIL' NORMALLEŞMESİ

Gerici iktidarın ve ona emanet edilmiş olan kapitalist Türkiye'nin normalleşmesi hiç de normal değil. Bakan da bunu itiraf etti aslında: Bazı adımları atacaklar, olmazsa geri saracaklar! Bilim Kurulu'nun tavsiyeleriyle hareket ettiklerini söylüyorlar ama mesela AVM'lerin açılması hükümetin inisiyatifinde. Dünyada da farklı değil aslında: Kapitalizmin normalleşmesi!

Birçok ülkede olduğu gibi ülkemizde de normalleşme takvimi açıklandı. Buna göre 65 yaş üstü ve 20 yaş altındaki kişilere yönelik var olan sokağa çıkma yasağı, haftanın bir günü ve belirli saatler için kaldırıldı. Turizm faaliyetlerinin ön planda olduğu Antalya, Muğla, Aydın, Mersin, Hatay, Malatya ve Erzurum için giriş çıkış yasağı sone erdi. 11 Mayıs'tan itibaren AVM'lerin açılacağı ilan edildi. Aynı tarihte berber, kuaför ve güzellik salonları da açılacak. Mas-kelerin satışına izin verilecek. Hafta sonları sokağa çıkma yasağı sürecek. Bayram günlerinde de sokağa çıkma yasağının uygulanacağı görüşü hâkim. 31 Mayıs'ta askerlikte ertelenmiş olan terhis işlemleri yapılacaktır.

Mayıs ayının sonunda Belediye ve İller Bankası ihaleleri yeniden başlayacak. Haziran ayında ise üniversiteler açılacak. Adliye işlemleri başlayacak.

Normalleşme sürecinin Mayıs, Haziran ve Temmuz aylarını kapsadığı açıklanmış olmakla birlikte Temmuz ayına dair bir planlama henüz açıklanmış değil. 22 Haziran'da başlayacak hac sürecine yönelik planın ne olduğu henüz net değil. Diyanetle görüşülerek karar verileceği açıklandı.

HASTALIK DEĞİL AMA YAYILMASI ÖNLENEBİLDİ

Bu kararlar neye göre alınıyor? Bugüne kadar kararlar nasıl alındıysa ona göre alınıyor. Halk sağlığından çok piyasa gözetiliyor, bilimsellikten çok deneyellik göze

çarparıyor. Bu durum bize özgü değil. Dünyadaki kapitalist işleyiş bu salgında en başından itibaren piyasanın, sermayenin çıkarlarını gözetti. Uzunca bir süre uluslararası dolaşım durmadı, büyük fabrikalar çalışmaya devam etti, kamu kaynaklarından ayrılan yardımlar zengin sınıfa gitti. Devletlerin yaptığı kamulaştırmalar, ilgili şirketleri iflastan kurtarmaktan başka bir amaç taşımadı. Alınan "önlemlere" rağmen tüm dünyada dört milyona yakın kişi hastalandı. Bunların iki yüz elli binden fazlası öldü. Vakalar ve ölümler artmaya devam ediyor.

Oysa samimiyetle halk sağlığı gözetilse, gerçekten bilimsel planlamalar yapılsa, salgın sonunda bu kadar ağır bir tablo ortaya çıkmazdı. Tedavinin veya aşının bulunmaması olması da

buna bahane değil. Bir hastalık tespit edilebiliyorsa, yayılması da engellenabilir! Aynı durum ülkemiz için de geçerli. Yanı başındaki komşusunda, seyahatlerin sürdüğü ülkelerde salgın ortaya çıkmışken sınırlar kapatılmadı. Umreden dönenlerin, seçmen kümesin hesabıyla ülkeye dağılmasına göz yumuldu.

Vakaları tespit etmek, temaslı kişileri belirlemek, belirlenen kişileri izole etmek için yeterli çaba gösterilmedi. Halkın bağışıklık sisteminin güçlenmesi için gerekli gıda, su, barınma, ısınma gibi temel ihtiyaçlarının giderleri, geçici bir süreliğine de olsa karşılanmadı. Yoksul yığınların ücretsiz izin adı altında işsiz, gelirsiz ve güvencesiz bırakılmasına göz yumuldu.

KONTROL ALTINA ALMAK DEDİKLERİ: PATLAMASIN YETER!

Tek bir hesap yapıldı: kâr getirici faaliyetler sonuna kadar sürsün; hastalık yayılırsa da kontrol altına alınız! Kontrol altına almaktan anladıkları da "kimse hastalanmasın, ölümler olmasın" değil. Hastalanan kişiler gerektiğinde hastaneye yatırılabilirsin.

Yeni vaka sayısı, hastanede yatan sayısı eskiye göre azalınca, "nasıl olsa baş edilir" mantığıyla, alınan kısmi önlemler de yavaş yavaş gevşetiliyor, tüm dünyada yapıldığı gibi. Kapitalistlerin aklınca salgın kontrol altına alındı.

Açıklanan sayılara göre, yani en iyi ihtimalle dört bine yakın yurttaşımızın ölümüne mal olarak...

Alınan önlemler kadar uygulanan gevşeme de deneysel. "En son alınan tedbirin, ilk olarak kaldırılması" önerisi "en bilimsel" olanı. Hal böyle olunca işin karar alıcıları da, uygulayıcıları da, izleyenleri de zamanla ne olacağını görecek.

Yaşlılar ve çocuklar, kendilerine ayrılan özgür günde ele ele kol kola mı dolaşacak? Giriş çıkış izni verilen şehirlere hastalık taşınması nasıl engellenecek? Açılan AVM'lerde restoranların kapalı olması, teması ne kadar engelleyecek? Berberler, kuaförler hangi önlemlerle açılacak? Bu önlemlere ne kadar uyulacak? Hepsini birer soru işareti. Fakat sermayenin temsilcilerinin tuzu kuru. Vaka artış hızı artarsa hazıranda tekrar önlem alırız diyorlar. Tam da kapitalist akılsızlıktan beklediği gibi...

'KORONA VİRÜS'Ü NASIL BİLİRSİNİZ?

28 Şubat 2020 tarihinde Boyun Eğme'nin 210. sayısının sunuş yazısıdır.

Sanayi Bakanı Mustafa Varank iki hafta önce "iyi biliriz" demişti.

"Türkiye'ye baktığımızda özellikle Çin'in alternatifi bir üretim üssü olması açısından bu virüsün negatif etkilerinden daha çok pozitif etkilerini Türkiye'de görebiliriz diye düşünüyoruz."

Sanayi Bakanı, "biraz Korona virüs iyidir. Çin zayıflar biz güçleniriz" diye bakıyordu.

Aynı günlerde Türk tekstilcileri de "Çin'in karşılayamadığı 2 milyar dolarlık siparişi biz üstlenebiliriz, bu salgın bize iyi gelir" diyordu.

Sağlık Bakanı durur mu? O da müjdeyi veriyordu: Korona virüs tanı kitlerini ihraç etmeye hazırız!

Sonra kötü haber geldi. "Bize gelmez" dedikleri Korona virüs kapımıza kadar geldi. Belki siz bu satırları okurken televizyonlardan "Korona virüs artık Türkiye'de" haberleri yayınlanıyor olacak.

Fırsat dedikleri Korona virüs çoktan ülkeyi vurmaya başladı bu arada. İran'la ticaretimiz durdu. Malatyalı kayısı ihracatçıları bile dertli: Çin'e 3200 ton ihracat yapmaya hazırlanırken, iş sarpı sarmış.

Bu işler böyle işte: Dünya ölçeğinde bir sağlık sorunu olduğu ilan edilmiş olan Korona virüs, Türkiye'yi yönetenlerin ve patron sınıfının gündemine böyle giriyor: Buradan ne kazanabiliriz? Bunu düşünün-

yorlar. Bu sırada halk sağlığı tehdit altında ama kimsenin bir hazırlık yaptığı yok. Hazırlık, Çin'in pazar payına çökmek için yapıyor.

Peki durum çok mu vahim? Hepimiz ölecek miyiz? Paniğe kapılacak bir durum yok.

Korona virüs çocuk çocuk herkesi birkaç günde götürecektir bir lanet değil.

Vurdumduymazlığın, adam sen-deciliğin ise hiç alemi yok. Bilimin kılavuzluğunda, akılcı bir biçimde hareket edilerek virüsün salgına, salgının felakete dönüşmesine engel olunabilir.

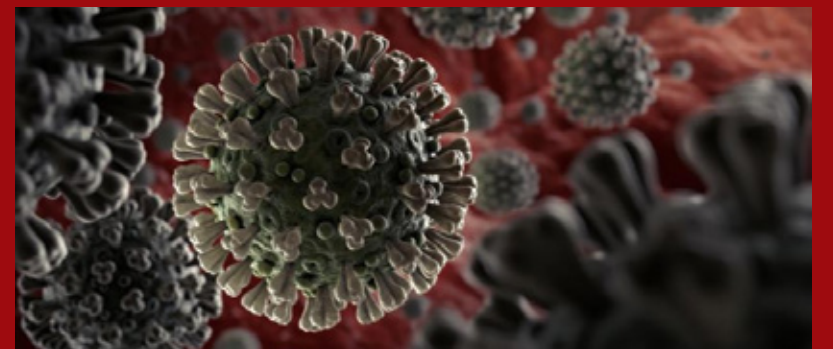
Bu sayımızda, Korona virüs hakkında bilmemiz gerekenleri topladık, bireysel ve örgütlü olarak alınabilecek önlemleri sıraladık. Ve kapitalist Türkiye'nin Korona virüs testini yaptık.

Sağlık sistemimizi, piyasacı ekonomiyi, ülke yönetimini kapıda-ki salgının testine tabi tuttuk."

HATIRLATMA: KORONAVİRÜS'TEN DEĞİL ÖRGÜTSÜZLÜKTEN KORK

28 Şubat Cuma günü yayınlanan 210. sayımızın başlığı buydu. 'Koronavirüs'ten değil örgütsüzlükten korkun' demiştik. Kapitalist Türkiye henüz ilk vakasını açıklamamıştı ve korona virüs henüz televizyon kanallarına dolmuş şarlatanların uydurma vaazları, orta sınıfın üzerine sürülen panik öyküleri ve ırkçı mesajlarla ülke gündemini dolduruyordu. 2 aydan biraz fazla süre önce yayınladığımız satırları yeniden hatırlatalım:

<http://www.tkp.org.tr/tr/boyun-egme/boyun-egme-210>

TKP'NİN COVID-19 BÜLTENLERİ

Türkiye Komünist Partisi, üye ve gönüllüleri için bir Covid-19 Bülteni yayımlıyor. İlki 17 Mart tarihinde yayımlanan bülten, e-posta aracılığıyla partinin tüm üye ve gönüllülerine ulaştırılıyor.

TKP'nin üye ve gönüllüleri için hazırlayıp dağıttığı Covid-19 bültenlerinin sekizincisi Mayıs'ın ilk haftasında yayımlandı. Bültenler, e-posta yoluyla dağıtılıyor ve bazı sayıları kamuoyuyla da paylaşılıyor.

24 Mart tarihinde sol'da yayımlanan bir haberde TKP Merkez Komite üyesi Savaş Sarı'nın bültenle ilgili verdiği bilgiler yer almıştı.

Haberdeki söz konusu bölüm şöyleydi:

Savaş Sarı, bültenin parti içinde görevlendirilen sağlıkçılarda oluşturulan bir komisyonun katkılarıyla hazırlandığını söyledi. Sarı, bültenin bir açık yayın olarak tüm yurttaşlarla paylaşılmadığını, amaçlarının salgınla oluşan özel koşullarda örgütlü çalışmayı sürdürmek ve güçlendirmek olduğunu belirt-

ti. "Covid-19 Bülteni bir örgüt genelgesi değil. Bireysel ve kolektif korunma yolları hakkında bilgilerden, patronların fırsatçılığına karşı geliştirilmesi gereken mücadeleye, salgın döneminde bireylerin ve toplumun psikolojik iyi halini korumak için yapılması gerekenlerden, hırafelerden ve bilim dışı panik söylemlerinden arındırılmış bilgilendirmelere kadar uzanan geniş bir alanda paylaştığımız bilgilerle çıkıyor. Bir bakıma bir iç yayın elbette ama bu yayın semt evlerinde halkı örgütlü ve dayanışma içinde kılmaya dönük çalışmaları besliyor.

Uygun içerikleri parti üyeleri dostlarıyla da paylaşıyor" diye konuşan Sarı, bültenin 19 Mart günü yayınlanan ikinci sayısının Korona virüs hakkında derlenen bilgilere ayrıldığını söyledi.

SOSYALİST İKTİDAR SALGINI NASIL YÖNETİRDİ?

AKP salgını çok kötü yönetti. Ortada kesinlikle bir başarı söz konusu değil.

Türkiye ölüm hızı (ölüm sayısı/nüfus) ile fatalite hızında (ölüm sayısı/vaka sayısı) 54 ülkeli Avrupa coğrafyasında 22. sırada yer alıyor. Hastalık hızındaysa (vaka sayısı/nüfus) kendisinden yaşlı pek çok Avrupa ülkesini geride bırakmış durumda.

Aslında salgın yönetimiyle ilgili benzer sorunlar emperyalist sistemin yüksek gelirli ülkeleri için de geçerli.

Bunun birkaç nedeni var: Kapitalist ülkeler başlangıçta sorunu önemsemediler. Salgını Çin'in yaşam tarzına ve Çin devletinin hastalık karşısındaki başarısızlığına bağladılar. Kendilerine uğramayacağını düşündüler. Hastalık sınırlarından girdiğinde ise tam bir yönetememe krizine sürüklediler. Yıllar boyunca çökertilmiş kapitalist sağlık sistemleri vakalarla baş edemedi. Süreç tüm hastanelerin, salgın mücadelesinde kritik öneme sahip işletmelerin derhal kamulaştırılmasını ve merkezi bir yönetimi gerektiriyordu. Kapitalist ülkelerin iktisadi-siyasal yapısı buna izin vermedi. Türkiye'de sosyalist bir iktidar olsaydı, sorunu ele alış biçimi, mücadele yöntemi tamamen farklı olurdu. Bu, sosyalizmin kamuyu, eşitlikçi, bilimsel yana yapısıyla ilgilidir.

Biz sosyalist iktidarımızda salgın yönetimini şöyle gerçekleştirdik.

in neyi, nasıl yapacağı sorusu gündeme geldiğinde hep sorulan sorudur: İyi söylüyorsunuz da hangi parayla olacak bütün bu işler?

Oysa işin en kolay tarafı para konusudur. Zira Türkiye'nin parası bol. Her yıl 800 milyar Dolarlık ulusal gelirimizin %25'ine nüfusumuzun %3,5'luk kesimi el koyuyor ve en zengin 100 burjuvanın serveti 100 milyar Dolar'ı geçiyor. Sosyalizm bu mülkiyeti kamulaştırmış rejimdir ve yalnızca bu tercih bile yeterli kaynağa sahip olmasını sağlar.

1- Salgınla mücadelenin ancak halkla birlikte yürütülebileceği bilinci ve halka yalan söylenmez değeriyle hareket ederek, bütün verileri ve salgın konusundaki plan ve stratejilerimizi tüm ayrıntısıyla sürecin en başından itibaren halkımızla paylaştık.

Sağlık Bakanlığı hâlâ salgınla ilgili en temel verileri açıklamıyor. Örneğin vakaların yaş, cins, illere dağılımı konusunda güncel verilere sahip değiliz. Test sonucu negatif çıktığı halde Covid - 19 tanısıyla tedavi almakta olan (yani DSÖ'nün "şüpheli" diye bildirilmesini istediği) vaka sayısının kaç olduğu hiç açıklanmadı. Aynı yanıltıcı tutum ölümler için de geçerli.

2- Salgın başlamadan önce zaten yıllardır halkımıza hizmet verir durumda olacak olan Halk Sağlığı Okulumuz bilim kurulumuz olarak salgınla mücadele stratejilerimizin tek belirleyicisi olurdu.

Sağlık Bakanlığı Bilim Kurulu'nun nasıl çalıştığı, hangi kararları aldığı, hükümetin bunların hangilerine itibar ettiği en başından beri tam bir sır. En nihayet 6 Mayıs tarihli basın toplantısında Fahrettin Koca sınavları Haziran ayında gerçekleştirme kararının hükümete ait olduğunu ve bilim kurulunun görevinin yalnızca sınav mekanlarına ilişkin önlemleri belirtmek olduğunu söyleyerek Bilim Kurulu'nun pozisyonu ile ilgili gerçeği açıklamış oldu.

3- Çin'de vaka sayısının 100'ü geçtiği ve virüsün hızla yayılma kapasitesine sahip olduğunun anlaşıldığı Ocak 2020 ortasında ekonomimizin tüm sektörlerinde salgınla mücadele seferberliği ilan eder, tekstil, kimya ve gıda endüstrilerini bu amaçla maske, koruyucu önlük ve gözlük, dezenfektan üretimi için özellikle harekete geçirir ve örneğin maske üretimini bütün vatandaşlarımıza günde en az üç tane gerekecek öngörüsüyle gerçekleştirdik.

4- Kişisel hijyen ve korunmayla ilgili bütün malzemeleri parasız olarak yurttaşlarımıza ve sağlık çalışanlarımıza ulaştırdık.

Maske AKP'nin yönetememe hallerinin cisimleştiği varlık oldu. Uzun süre maske takılıp takılmayacağına karar veremediler. Sonra takılsın dediler. Ama bu arada maske fiyatları neredeyse 40'a katlandı. Eleştiriler üzerine parasız dağıtma kararı aldılar, satışı yasakladılar ama dağıtımın nasıl olacağını bir türlü bilemediler. Böylece aradan birkaç gün geçti. Herkese her hafta 5 maske göndereceğiz dediler, olmadı 10 günde 5 maskeye indiler. Sorun bir türlü çözülmedi. Eczanelere yığıldı. Baktılar olmuyor, en nihayetinde satılmasına yeniden onay çıkardılar.

5- Çin ve Batı Pasifik ülkeleriyle yolcu giriş çıkışına Ocak 2020 ortasında son verir, bölgeden gelecek yurttaşlarımıza 14 gün karantina uyguladık.

6- Batı Pasifik bölgesi dışında kalan bir ülkede (ABD) ilk vakanın görüldüğü 23 Ocak tarihi itibarıyla sınırlarımızı bütün ülkelere kapatır, salgınla mücadele konusunda en üst düzeyde alarma geçer, yurt dışından gelecek tüm yurttaşlarımıza 14 gün karantina uyguladık.

İlk vaka 11 Mart'ta saptandı. Umre'den dönenlerin karantinaya alınmasına 15 Mart'ta karar verildiler. O da ne karantina ama. 15 Mart tarihinde Umre'den dönen 5.300 kişiyi "dışarı çıkmayın" diyerek evlerine gönderdiler.

7- İlk vakayı saptadığımız tarihte sağlık, temizlik maddeleri, gıda, enerji, iletişim sektörleri, temizlik hizmetleri gibi kritik olanlar dışında tüm üretimi durdurur, vaka saptadığımız her ilde en az 14 gün sokağa çıkma yasağı ilan eder, yasağı duruma göre uzatır, iller arasındaki ulaşımı durdurur, bütün emekçilerin ücretini yedek fonumuzdan karşıladık.

Türkiye'de sosyal mesafe, "evde kal", "hayat eve sığar" gibi sloganlar yalnızca burjuvalar ve işini evde yürütebilecek mesleklerle sahip orta sınıflar için geçerli oldu. Burjuvalar malikanelerinde iken, işçi sınıfı dip dibe fabrikalardaydı.

8- Hastanelerimizin bir kısmını yalnızca covid-19 hastalarının tedavi, izolasyonu ve şüphelilerin karantinası için kullanmak üzere yeniden yapılandırır, şüpheliler de dahil vakaların diğer hastanelere girişine kesinlikle izin vermezdik.

9- Salgın hastanelerinin dışındaki hastanelerde

triaj sistemi kurar, triajda şüpheli olarak değerlendirilen vakaları Covid-19 hastanelerine yönlendirdik.

AKP sağlık kurumlarında triaj uygulamasına 25 Mart'ta, hastanelerde Covid-19 hastaları için ayrı poliklinikler açılmasına ise 2 Nisan'da karar verildi.

10- Birinci basamak sağlık sistemini salgınla mücadelenin merkez üssü olarak ele alır, filyasyon çalışmalarını ve tedavisi bitip taburcu edilenlerin takibini 50.000 sağlık personeline sahip birinci basamak sağlık kurumları üzerinden yürütür, 23 Ocak'tan itibaren bütün yurttaşlarımızı ev ve işyerlerinde covid-19'a yönelik haftalık sağlık taramasından geçirir, ateşi, öksürüğü olan herkese test yaptık.

AKP filyasyonun ne olduğunu ancak Nisan ayında keşfetti. Filyasyon ekiplerinin görev tanımını 6 Nisan tarihinde yapabildi. Bir vakaya karşılık 3,5 temaslı bulabildi. Bunların 2,5'i zaten hastayla aynı evde yaşayan kişilerdi.

11- Sağlık personelimizin tüm koruyucu ekipman ihtiyacını, salgının en az 3 ay boyunca alevli bir şekilde yaşanacağı öngörüsüyle Şubat ayı başına kadar karşılamış olurduk.

Türk Toraks Derneği'nin 10 Nisan'da kendisine üye 295 göğüs hastalıkları uzmanında yaptığı bir araştırmaya göre hekimlerin %60'ı N95 maskeye, %56'sı eldivene, %30'u cerrahi maskeye ulaşımında sıkıntı yaşıyordu.

12- Tıp eğitimini, salgınla mücadele yönünden yeniden planlar, 75.000 tıp fakültesi öğrencisini filyasyon çalışmaları için 23 Ocak tarihinde sağlık personeliyle birlikte sahaya çıkarırdık.

13- Sosyalist Türkiye'yi Savunma Komitelerimizin 20-35 yaş arasındaki tüm militanlarını evlerine kapanmış olan halkımızın ihtiyaçlarını karşılamak üzere her gün 10.00-12.00 saatleri arasında halkımızın hizmetine sokardık.

AKP çok yetersiz sayıda test yaptı. Bu bakımdan hep eleştirdiği batılı ülkelerin bile çok gerisinde kaldı. Örneğin 1 Mayıs itibarıyla 1.000 kişiye yapılan test sayısı İtalya'da 34,0 iken ülkemizde yalnızca 12,8'di.

14- Bütün biyoteknoloji araştırma merkezlerimizin çalışmalarını Ocak 2020'nin ortasından itibaren Covid-19 için aşı ve ilaç geliştirmek üzere yeniden planlardık.

SAMANALTI / Sait Munzur

